

Verslag van de vergadering van de statencommissie Bestuur en Middelen van 19 september 2005

Aanwezig:

drs. W.J. Bos (PvdA, voorzitter), mr. B. Staal (cvdK), mr. J.H. Ekkers (gedeputeerde), drs. J.P.J. Lokker (gedeputeerde), drs. R.P.F. Bijkerk (GL), A.J. van Bokkem (PvdA), mw.ir. S. van Bruggen (PvdA), drs. A.J. Ditewig (VVD), drs. H.H. Gaaikema (D66), M. van de Groep (CU), mw. A. Jonkers-Cornelisse (SP), mw. G.B. van Keulen-Saenger (D66), H.R.A.L. Klein Kranenburg (CDA), M.F. van Leeuwen (SGP), dr. B. Levering (PvdA), drs. B. Nugteren (GL), G.M. Putters (VVD), dr. T.G.P.M. Ruijs (CDA), mw. A.H. Raven (CDA), mr. J.J.J. Streefland (CU), S.D. Swane (VVD), mw.ir. A.A. Swets (CDA)

Afwezig:

F.J. Vos (VVD)

Van ambtelijke zijde aanwezig:

L.C.A.W. Graafhuis (griffier), mw. W. Voorneman-Rikkers (verslag)

1. Opening

De voorzitter opent de vergadering en heet de aanwezigen welkom.

2. Conceptverslag van 22 augustus 2005

Het verslag wordt conform vastgesteld.

N.a.v. de inhoud

Blz. 2 e.v., agendapunt 5 Publiekscommunicatie

Desgevraagd door de voorzitter antwoordt de heer Bijkerk dat de commissie de beantwoording door de Klankbordgroep Communicatie op de gestelde vragen begin volgende week tegemoet kan zien.

3. Mededelingen

- Bericht van verhindering is ontvangen van de heer Vos (VVD).
- De voorzitter deelt mede dat op 12 september jl. in het woordvoerdersoverleg is gesproken over de Internationale Samenwerking. Het streven is erop gericht een aangepast voorstel te agenderen voor de volgende vergadering.
- De voorzitter memoreert dat de commissie na de vakantie een overzicht heeft ontvangen van de onderwerpen die in de komende BEM-vergaderingen aan de orde zouden komen. Een substantieel aantal onderwerpen kon niet worden geagendeerd, omdat deze niet waren voorbereid. Het vorenstaande is heden in het Presidium besproken, omdat dit probleem generiek bij alle commissies speelt. Het moge duidelijk zijn dat de controle met name zit in de werkorganisatie en bij de desbetreffende gedeputeerde. Er worden stappen ondernomen dit beter onder controle te krijgen.

4. Rondvraag

Geen.

Portefeuille J.P.J. Lokker

5. Notitie “de positionering van de provincie Utrecht in het bestuurlijke veld”

De heer Levering had moeite met de leesbaarheid van het stuk; hij pleit in algemene zin voor een eenvoudiger stijl qua formulering. De PvdA kan zich vinden in de uitgangspunten onder Gemeenten en Regio's. Het betreft in de visie van de PvdA een goede samenvatting van het besprokene.

Het deel over Europa, Rijk en Landsdelen is het meest complex. De PvdA staat op het standpunt dat daar wat meer had mogen staan. Het is volkomen duidelijk dat er veel op de provincie afkomt, dat de grenzen van de provincies overstijgt. Spreker memoreert dat de PvdA in een eerder stadium de vraag heeft gesteld of een Randstadprovincie niet serieus moet worden overwogen. Dat oordeel heeft de PvdA op de achtergrond. Er moet een kader komen, waarop het positief samenwerken veel duidelijker wordt gemaakt.

De heer Ditewig deelt mede dat de VVD van mening is dat de hier aangegeven strategische uitgangspunten in ieder geval een fundamentele stap zetten naar een eigentijds middenbestuur. De VVD staat op het standpunt dat het provinciebestuur oude stijl te lang in het keurslijf is gebleven van de staatsrechterlijke zienswijze en dat de dynamiek van de veranderingen in de samenleving andere eisen stelt aan het openbaar bestuur en zeker ook in de provincie. De uitkomsten van de bijeenkomsten van de commissie over dit onderwerp, die van de commissie Geelhoed en de opvattingen van professor Toonen zijn in de visie van de VVD duidelijk in het onderhavige stuk verwoord. De VVD vindt de notitie positionering van de provincie dan ook een evenwichtig stuk en een eigentijdse benadering van de provincie als middenbestuur. Spreker plaatst vervolgens de volgende opmerkingen. .

Inleiding

De VVD stelt voor het eerste statement over de provincie als middenbestuur, verwoord in de inleiding (1^e zin) aan te vullen met:..en heeft een actieve rol in onder meer de bovenlokale problematiek.

Europa, Rijk en Landsdelen

De VVD pleit ervoor de flexibiliteit op te nemen in uitgangspunt 1, zodat de provincie beter uit de voeten kan met de rest van het verhaal.

Uitgangspunt 2 is evident.

Uitgangspunten 4. De VVD pleit voor de volgende aanvulling:...en om besluiten die in dergelijke samenwerkingsverbanden worden genomen voor te leggen aan PS en zonodig mede in de besluitvorming te betrekken.

Regio's

Uitgangspunt 7. De VVD kiest voor de constructieve en pragmatische lijn. De WGR+ wordt 15 november a.s. in de Eerste Kamer behandeld. Daar zullen ook de verdere afwegingen worden gemaakt. Vooruitlopen daarop acht de VVD niet zinvol. Gelet op het nagezonden afwegingskader bij de wijziging van de plusregio verneemt de VVD graag van GS hoe zij daarmee om willen gaan en wanneer dit in de commissie komt.

Gemeenten

De VVD stelt voor de laatste zin van uitgangspunt 10 integraal deel uit te laten maken van uitgangspunt 11.

De inhoud van de kwaliteitsmeting mag niet ter discussie staan. Daarover moet statenbreed helderheid bestaan.

Wanneer gekeken wordt naar het genoemde onder het gemeentelijke draagvlak, zou overwogen kunnen worden met eenzelfde methodiek naar voren te komen bij de betrokken gemeenten. Niet dat de één foldert en de ander uitgebreide informatieavonden of discussiebijeenkomsten houdt met de bevolking.

Tot slot vestigt spreker de aandacht op de uitspraak van minister Remkes tijdens het debat in de Eerste Kamer over de herindeling MALDD, dat in de toekomst de provincies de eindbeslissing zouden moeten krijgen over gemeentelijke herindelingen binnen de eigen

provincie. Aangezien daarvoor een Grondwetwijziging nodig is, neemt de VVD deze uitspraak voornamelijk voor kennisgeving aan.

De heer Bijkerk spreekt in de eerste plaats zijn waardering uit voor het onderhavige stuk, dat in grote lijnen een goede weergave betreft van het besprokene en ook op een aantal punten helderheid verschaft.

Europa, Rijk en Landsdelen

GL kan zich vinden in uitgangspunt 1. Er kan echter niet aan worden ontkomen daarbij de structuur tijdig te betrekken. Dat blijkt o.a. ook uit uitgangspunt 2 waar wordt gesteld dat het Europees niveau ertoe kan leiden dat uitgekomen wordt bij een opschaling van het middenbestuur in Nederland.

Uitgangspunt 4. GL staat op het standpunt dat de provincie volkomen helder moet zijn over democratische legitimatie. Het veiligstellen van democratische legitimatie moet een randvoorwaarde zijn als het gaat over allerlei vormen van samenwerking. GL denkt hierbij aan sturing en controle door rechtstreeks gekozen volksvertegenwoordigers. Voor GL is het vorenstaande een principiële punt.

Regio's

Uitgangspunt 7. GL ondersteunt de constructieve en pragmatische lijn maar ook het stipuleren van de eigen verantwoordelijkheid van de provincie in deze.

Gemeenten

Als het gaat over de kwaliteitsmeting ontstaat bij spreker altijd een gevoel van therapie. Er wordt wel heel voorzichtig omgegaan met het benoemen van problemen. GL is voorstander van de kwaliteitsmeting, acht het betrekken van de Staten uitermate noodzakelijk, maar is van mening dat wel duidelijk moet blijven wat de provincie zelf vindt en wil.

Uitgangspunt 13. GL sluit zich aan bij de opmerking van de VVD en wil nader uitgewerkt zien wat nu precies wordt bedoeld met de zinsnede 'na raadpleging van de burgers' en of de provincie vindt dat de raadpleging van de burgers binnen de te fuseren gemeenten op een gelijkwaardige manier moet plaatsvinden. GL stelt voor de laatste zin: "Weliswaar behouden PS...herindeling" te wijzigen in "PS behouden hun eigen verantwoordelijkheid". Natuurlijk is zwaarwegend wat op gemeentelijk niveau gebeurt maar PS hebben wel hun eigen moment in deze procedures en GL wil voorkomen dat PS slechts een doorgeefluik worden of als zodanig zouden kunnen worden gezien.

Mevrouw Van Keulen onderschrijft de opmerking van de PvdA over de leesbaarheid.

Europa, Rijk en Landsdelen

Uitgangspunt 1. D66 staat op het standpunt dat de inhoud bepaalt, maar onderschrijft de opmerking van GL dat op een gegeven moment tot een structuur moet worden gekomen.

Uitgangspunt 2. In de laatste zin staat: "Ook hier geldt kader 1." D66 stelt voor of de term 'uitgangspunt' dan wel de term 'kader' te hanteren om het helder te houden.

Uitgangspunt 4. D66 sluit zich aan bij het betoog van GL over de democratische legitimatie.

Regio's

Uitgangspunt 6 wordt door D66 onderschreven.

Uitgangspunt 7. Het verheugt D66 dat gekozen wordt voor een constructieve en pragmatische lijn in de samenwerking met het BRU.

Gemeenten

D66 kan zich in grote lijnen vinden in de uitgangspunten.

Uitgangspunt 13. Evenals voorgaande sprekers struikelt D66 over de zinsnede 'na raadpleging van de burgers'. D66 is er voorstander van dat afspraken worden gemaakt over de wijze waarop burgers worden geraadpleegd. De vraag is echter in hoeverre de provincie in dat kader iets kan opleggen. D66 onderschrijft de opvatting dat de raden een zeer zwaarwegende rol moeten spelen in het besluit tot het in gang zetten van een herindeling.

De heer Van de Groep sluit zich aan bij de opmerking van de PvdA over de leesbaarheid. De CU onderschrijft voorts in hoofdlijnen de opmerkingen van de PvdA ten aanzien van het eerste deel. Het onderhavige stuk geeft nog te weinig sturing vanuit PS richting GS op het majeure vraagstuk van de toekomst van de provincie. Spreker heeft inmiddels wel een column gelezen van professor Elzinga waarin staat dat alles kan worden veranderd in Nederland behalve provincies omdat die het meest hardnekkig zijn. Dat lijkt spreker een heel goed uitgangspunt voor de toekomst waarbij duidelijk moge zijn dat de CU op een anders spoor zit dan de Randstadprovincie van de PvdA.

De CU sluit zich voorts aan bij het betoog van GL over de democratische legitimatie. Dat moet sterker naar voren komen. De CU kan zich in deze voorstellen dat bij uitgangspunt 4 na de opmerking dat de NV-Urecht hiervan een goed voorbeeld is wordt toegevoegd dat de Randstad hiervan een slecht voorbeeld is. Voorts vraagt de CU zich af hoe GS het bieden van een sturingsmogelijkheid aan de voorkant denken te faciliteren. PS zullen hun eigen kaders wel vaststellen.

De CU is verheugd over de benadering in uitgangspunt 7: realistisch, toekomstgericht en duidelijk stipuleren waar de bovenregionale belangen liggen zodat daarover geen misverstand kan bestaan.

De CU heeft dubbele gevoelens over kwaliteitsmeting. Aan de ene kant een goed instrument, waarvan gemeenten gebruik kunnen maken. Aan de andere kant is de vraag wat daarmee verder wordt gedaan. Het moet niet een verkapte opstap tot herindeling zijn, maar een instrument dat de komende jaren in Nederland een functie heeft. Wat de CU betreft mag een herindeling niet als alleen een gemeenteraad instemt. De provincie heeft in dat kader een eigen verantwoordelijkheid maar moet dat dan wel heel nadrukkelijk een rol geven.

Uitgangspunt 13. De CU is van mening dat de gemeenteraden de doorslaggevende stem hebben. De zinsnede 'na raadpleging van de burgers' vindt de CU echter te vrijblijvend. Benadrukt zal moeten worden dat een intensief proces moet plaatsvinden om het maatschappelijk en bestuurlijk draagvlak in de gemeente te bepalen. Voorts stelt de CU voor dat de provincie ten behoeve van de gemeenten een handreiking opstellen waarin wordt aangegeven op welke wijze de gemeenten dat proces vorm zouden kunnen geven. Wel zij hierbij opgemerkt dat de CU tegen elke vorm van dwangmiddel in deze is.

Mevrouw Jonkers hecht er in de eerste plaats aan te memoreren dat de SP niet heeft deelgenomen aan de drie informele bijeenkomsten, waarvan deze notitie het product is. De SP zag niet in waarom over dit onderwerp in beslotenheid moest worden gesproken,

De eerste reactie van de SP op het stuk is: Waarom juist nu? Natuurlijk is de SP altijd bereid tot een discussie over het middenbestuur, juist omdat de SP niet gelukkig is met de wijze waarop provincies momenteel hun rol vervullen. Zo pleit de SP al jarenlang voor het vervangen van de huidige provincies door kleinschaliger regioprovincies. Maar op dit moment ligt het wetsvoorstel WGR+ bij de Eerste Kamer. De kans is groot dat het daar half november wordt behandeld. Nu op provinciaal niveau strategische uitgangspunten gaan vaststellen terwijl de Eerste Kamer de WGR+ discussie nog moet afronden, vindt de SP raar. Juist omdat de SP vindt dat er alle reden is om als provincie Utrecht te kijken of het voortbestaan nog wel gerechtvaardigd is als het WGR+-voorstel wordt aangenomen.

In de inleiding van de onderhavige notitie wordt gesproken over een strategische analyse van relevante trends. De SP neemt aan dat relevante trends ten aanzien van de rol van de provincie als middenbestuur worden bedoeld. Die strategische analyse is niet nu gemaakt, maar komt nog. Het lijkt de SP een onjuiste volgorde nu al 13 uitgangspunten ten aanzien van de rol van de provincie als middenbestuur vast te stellen.

Wat er nu echt wordt gezegd in de alinea 'Europa, Rijk en Landsdelen' is de SP niet duidelijk. De SP concentreert zich derhalve maar op de 5 uitgangspunten.

Uitgangspunt 1. Elke samenwerkingsrelatie zou volgens de SP moeten plaatsvinden vanuit de inhoud.

Uitgangspunt 2. Dit lijkt weer sterk op een pleidooi voor opschaling van de provincies. De SP hecht eraan hierover het volgende op te merken:

1. De Europese Grondwet is door maar liefst 61,6% van de Nederlandse bevolking afgewezen. Doorredeneren vanuit deze concept-Grondwet acht de SP enigszins arrogant.
2. Hoever zouden PS willen gaan qua opschaling? Duitsland is 8,7 maal zo groot als Nederland en Frankrijk maar liefst 13 maal zo groot. In plaats van te discussiëren over opschaling van de Nederlandse provincies om meer invloed te hebben in de Europese Unie kan beter worden gesproken met België, Luxemburg en Duitsland over een landelijke herindeling. Dat zet zoden aan de dijk.
3. Grotere provincies zal leiden tot meer WGR+ regio's. Het gat tussen de megaprovincie en de gemeenten neemt immers toe.

Uitgangspunt 3. Samenwerkingsrelaties dienen altijd gericht te zijn op de inhoud. Zij dienen zich bezig te houden met het uitvoeren van beslissingen die door de drie democratische bestuurslagen zijn genomen. Eigen organisaties dienen wat de SP betreft altijd uitvoeringsgericht, low-budget en tijdelijk te zijn.

Uitgangspunt 4. Dit suggereert dat een samenwerkingsvorm democratisch is op het moment dat een ander democratisch orgaan met de samenwerkingsvorm instemt. De samenwerkingsvorm is dan democratisch gelegitimeerd om de door die bestuurslaag genomen besluiten uit te voeren, maar niet om zelf besluiten te nemen.

Het is de SP niet duidelijk wat bedoeld wordt met de tekst ten aanzien van de regio's. Als bedoeld wordt te zeggen dat de provincie alles moet doen wat in haar mogelijkheden ligt om gemeenten te ondersteunen bij het oplossen van regionale problemen ook daar waar de provincie gezien haar taken en bevoegdheden niet direct zelf een rol speelt, kan de SP daarmee instemmen. Daar is de SP een groot voorstander van.

Uitgangspunt 6. De woorden presterende provincie zijn wat de SP betreft hol. Maar dat het Utrechts model aanknopingspunten biedt voor die actieve faciliterende rol ziet de SP graag van de provincie en zij erkent dat het Utrechts model daar zeker een goede rol in kan spelen.

Uitgangspunt 7. Een erg open deur in het kader van de hele WGR+ discussie.

Met betrekking tot de tekst ten aanzien van de gemeenten vraagt de SP zich af hoe tevreden de betreffende gemeenten nu eigenlijk zijn over het instrument kwaliteitsmeting. De SP informeert welke gemeenten tot nu toe van het instrument gebruik hebben gemaakt en wat hun ervaringen zijn.

Uitgangspunt 10. Uitgangspunt moet altijd zijn het oplossen van problemen, niet het streven naar schaalvergroting en zelfs niet per definitie het streven naar samenwerking (drie slecht functionerende gemeenten worden niet automatisch goed bij een herindeling of samenwerking).

Uitgangspunt 12 vindt de SP onzin. De SP heeft op dit moment totaal geen zicht op de kwaliteit van het instrument. Zonodig zal de SP dus op ieder moment de inhoud en de aanpak van het instrument ter discussie stellen.

Uitgangspunt 13. De SP stemt alleen in met gemeentelijke herindeling wanneer er voldoende draagvlak is.

De heer Van Leeuwen sluit zich aan bij de waarderende woorden voor de onderhavige notitie. De titel levert in de visie van spreker wat verwarring op. Z.i. is geen sprake van strategische uitgangspunten, maar van kaders/piketpalen voor het proces. De inhoudelijke discussie over de strategische uitgangspunten komen in de visie van de SGP aan de orde bij de bespreking van de notitie 'Kansen op weg naar 2030'. De kaders, die in de onderhavige notitie zijn neergelegd, zou de SGP meer willen beschouwen als raamwerk dat nog een keer kan worden

getoetst in het kader van de discussie over de strategische ontwikkelingen op de drie niveaus van provincie, regio en gemeente.

Als spreker de uitgangspunten leest is het hem niet geheel helder wie nu in feite waar opdrachtgever is en wie vervolgens waar toetst. Als het gaat om de drie niveaus zal dat per procesgang nogmaals goed tegen het licht moeten worden gehouden om een herhaling van de discussie rondom de herindeling op de Utrechtse Heuvelrug te voorkomen.

Uitgangspunt 4. De SGP sluit zich aan bij voorgaande sprekers.

Het verhaal ter zake de regio's is helder. De SGP ondersteunt de keuze voor een constructieve en pragmatische lijn in de samenwerking met het BRU. Wel zij opgemerkt dat een aantal gemeenten in het BRU-veld nog een heroverwegingsproces ingaat ten aanzien van hun positie daarin. De provincie staat voorlopig nog even aan de kant maar zal tijdig samen met de gemeenten moeten kijken naar het plaatje dat ontstaat en wat dat betekent in het kader van het Utrechts model.

De SGP is voorstander van het instrument kwaliteitsmeting in het proces gemeentelijke herindeling. De SGP vraagt zich echter af of die kwaliteitsmeting bij uitgangspunt 10 positief is. De vraag is of het eindpunt vaststaat of open blijft.

Met betrekking tot uitgangspunt 13 vraagt de SGP zich af wat bedoeld wordt met de zinsnede: "als de meerderheid van de gemeenteraden...". De vraag is of het om de meerderheid van de gemeenteraden van de te fuseren gemeenten gaat of om een meerderheid binnen één gemeenteraad.

De SGP sluit zich aan bij de vraag van de VVD of het besluit van de gemeenteraad of van de provincie doorslaggevend is.

Naar aanleiding van de herindeling op de Utrechtse Heuvelrug is afgesproken dat ten aanzien van het draagvlak en de kwaliteit daarvan nadere eisen zouden worden gesteld; daarnaast zou aandacht worden besteed aan het aspect nazorg. Niet in de zin dat de provincie op dat punt een verantwoordelijkheid heeft, dat de nieuwe gemeente weer overstijgt maar wel dat in het kader van een evaluatie zou worden getoetst of de beoogde insteek is behaald.

Samenvattend merkt spreker op dat de SGP met de onderhavige notitie kan leven als het wordt aangemerkt als raamwerk.

De heer Ruijs spreekt in de eerste plaats zijn waardering uit voor de onderhavige notitie.

Voor wat betreft de bedoeling van het stuk merkt spreker op dat in de inleiding staat dat de uitgangspunten na vaststelling van PS de kaders dienen aan te geven. Als het kaderstellend is bedoeld is de vraag welke ruimte daarna nog overblijft voor GS of dat binnen die kaders de ruimte al volledig is vrijgegeven aan GS. In het laatste geval vraagt het van PS heel concreet te verwoorden wat er bedoeld wordt zodat die kaders ook daadwerkelijk door GS kunnen worden gehanteerd.

De algemene conclusie op blz. 1 dat het bij voorbaat zo is dat een grotere schaal een betere oplossing geeft dan een kleinere schaal deelt het CDA niet. Het is afhankelijk van het probleem of iets vanuit een hoger dan wel lager niveau wordt aangepakt.

Voorts wordt gesproken over de positie van de overheid. Naast de overheid bestaat echter ook particulier initiatief. Bij kaders als deze dient niet alleen te worden gedacht aan de rol van de overheden en de samenwerking tussen hen maar ook aan niet-overheden, maatschappelijke organisaties en bedrijfsleven. Waarschijnlijk zal dat hier ook wel zijn bedoeld; het CDA pleit ervoor dit ook duidelijk te benoemen.

Uitgangspunt 1. De stellingname dat de inhoud de schaal bepaalt en de wijze waarop wordt samengewerkt spreken het CDA bijzonder aan. Niet overheidsbegrenzungen maar de inhoud van de problematiek. Voor het ene probleem kan het een andere begrenzing inhouden van de samenwerking dan een ander probleem. Het CDA staat op het standpunt dat dit ook bij uitgangspunt 2 en 3 tot uiting moet komen.

Uitgangspunt 2. Het CDA kan zich hierin vinden mits uitgangspunt 3 daarin weer centraal staat. De vorm waarin samenwerkingsrelaties op een hogere schaal dan die van de provincie worden vastgelegd kan verschillen. Dat is een belangrijk kader. Bij het Utrechts model is een andere filosofie gevolgd omdat daar de kaders centraal zijn gesteld. De kaders liggen vast los van de inhoud. In de onderhavige notitie wordt gesteld dat de kaders niet bij voorbaat moeten vastliggen maar mogen verschillen. Het CDA deelt die mening.

Bij uitgangspunt 4, de democratische legitimatie hecht het CDA eraan een punt aan de orde stellen dat voor meerdere uitgangspunten geldt. Het CDA is van mening dat het goed is dat de tekst zich uitdrukkelijk richt op het uitgangspunt dat PS van Utrecht de

volksvertegenwoordiging uitmaken van dit gebied. Daar waar de democratische legitimatie aan de orde komt dient dat ook als uitgangspunt; daarbinnen is een benoemd bestuur (GS) die de lijnen die PS uitzetten waarmaken. Het CDA pleit voor aanscherping van de tekst in deze. Uitgangspunt 5. Het CDA stelt dat het de verantwoordelijkheid is van PS om de

democratische legitimatie te verschaffen aan samenwerkingsinitiatieven. Het is de taak van GS om het proces te bewaken. Het CDA is van mening dat de rol van PS en GS in sommige gevallen in dit stuk omgedraaid moet worden om geen onduidelijkheid te creëren. De heer Bijkerk merkt op dat één van de grootste problemen is, dat de democratische rol niet meer wordt waargemaakt omdat o.a. statenleden niet meer toekomen aan het sturen en controleren. Spreker informeert hoe het CDA dat vanuit haar visie wil oplossen.

De heer Ruijs antwoordt dat het CDA zich bij de voorbereiding van dit agendapunt heeft beperkt tot het reageren op de integrale kaders die voorliggen. De vraag van de heer Bijkerk strekt verder. Bij uitgangspunt 5 stelt het CDA voor de formulering te wijzigen in die zin dat duidelijk wordt dat het een verantwoordelijkheid van PS en niet van GS is om de democratische legitimatie te verschaffen.

Desgevraagd door de heer Bijkerk antwoordt spreker dat de situatie op Randstadniveau moet passen binnen de kaders die PS hebben meegegeven. Als dat niet het geval is, is dit in de visie van het CDA niet acceptabel uit een oogpunt van democratische legitimatie, zoals die nu bestaat.

In uitgangspunt 6 komt het Utrechts model aan de orde. Het CDA heeft al eerder aangegeven dat dit model goed is, maar af en toe wel als 'korset' werkt. In de eerste 3 uitgangspunten is aangegeven dat de inhoud bepalend moet zijn voor de samenhang. In het vastgestelde Utrechts model is juist niet de inhoud centraal maar is één gebiedsomschrijving voor alles bepalend.

De heer Van de Groep is van mening dat het CDA thans het Utrechts model teveel als blauwdruk neerzet terwijl bij alle besprekingen hier en de besluitvorming daarover nadrukkelijk is aangegeven dat het een kader is waarbinnen flexibiliteit past al naar gelang de inhoud dat vraagt.

De heer Ruijs hoopt dat de gedeputeerde straks dat antwoord zal geven. Het CDA heeft al een aantal keren aangegeven dat het model nogal inflexibel wordt gehanteerd. Spreker is bereid hierop nader in te gaan op het moment dat het onderwerp Utrechts model voor deze commissie wordt geagendeerd.

Met betrekking tot uitgangspunt 7 speelt voor het CDA een lastige, maar wel fundamentele, discussie. In dit gebied is zowel sprake van het BRU als van de provincie. De gemeenteraden krijgen op dit moment de mogelijkheid aan te geven of ze wel of niet lid van het WGR+ gebied willen blijven. Vervolgens heeft de minister de mogelijkheid een aanwijzing te geven voor welke functies de WGR+ regio al dan niet verplicht gaat worden. Het CDA vraagt zich af of het niet gewenst is dat provincie en het BRU gezamenlijk duidelijk maken aan de gemeenteraden wat hun mogelijkheden zijn.

Het CDA staat achter de inhoud van uitgangspunt 9.

In uitgangspunt 10 kan het CDA zich vinden. Wellicht is het verstandig de tekst te verduidelijken in die zin dat de varianten worden genoemd die hier niet aan de orde zijn.

Met betrekking tot uitgangspunt 11 is het CDA van mening dat de kwaliteitsmeting onafhankelijk en objectief moet zijn. Het moet niet aan PS of GS zijn daaraan een invulling te geven. De kwaliteitsmeting wordt gedaan en de uitkomst als zodanig zou niet discutabel moeten zijn. Dat kan alleen indien twee zaken van tevoren goed worden geregeld:

- hoe de methodiek eruit ziet en hoe dat werkt;
- een profielomschrijving van degene die de kwaliteitsmeting doet.

Bij beide punten hebben de Staten een rol. Gegeven die duidelijkheid vindt het CDA het de taak van GS om dat verder uit te voeren en de taak van de organisatie, die daarmee belast is, om dat waar te maken. Bij PS ligt de verantwoordelijkheid de methodiek en de profielbeschrijving éénmalig te toetsen en de verantwoordelijkheid daarvoor te dragen. Spreker memoreert dat het CDA niet zeer onder de indruk was van de analyse die in het kader van de MALDD gemeente is toegepast.

In uitgangspunt 12 acht het CDA de term 'betrokken' in de eerste zin te vrijblijvend. Het CDA neemt aan dat het resultaat wordt neergelegd bij PS, PS vervolgens een standpunt innemen en GS dat vervolgens uitvoeren. Het CDA pleit ervoor dit explicieter te formuleren. Uitgangspunt 13 is politiek het meest interessant. Het maatschappelijk draagvlak is voor het CDA een zeer belangrijke discussie. Het CDA acht het van groot belang dat het draagvlak bij de bevolking van de betrokken gemeente aan de orde is. De gemeenteraden hebben daarbij een primaire rol. Dat weegt het CDA ook zwaarder dan het standpunt van de meerderheid van de gemeenten. Vanuit GS kunnen de gemeenten daarin, wat het CDA betreft, van te voren worden gesteund.

Naar aanleiding van een door de heer Bijkerk naar voren gebrachte casus zet spreker uiteen, dat het CDA nadrukkelijk op het standpunt staat dat GS energie moet stoppen in het voortraject en met gemeentebesturen in overleg moet treden over de wijze van het peilen van het maatschappelijke draagvlak. Vervolgens is het in de visie van het CDA primair aan de gemeenteraden zelf om dat toe te passen. Blijkt dat dit niet wordt toegepast, dan is op dat moment nog niet voldaan aan die voorwaarde.

Hij bevestigt naar aanleiding van een desbetreffende opmerking van de heer Swane, dat het CDA ervoor pleit op het punt van de wijze van het peilen van het maatschappelijke draagvlak van tevoren kaders te stellen.

De heer Levering spreekt zijn verbazing uit over het detailniveau van de discussie naar aanleiding van het onderhavige stuk. Spreker doet een beroep op de collega commissieleden om zich te houden aan de uitgangspunten die zijn neergelegd en de reden waarom de commissie dit stuk heeft laten opstellen.

De heer Ruijs merkt tot slot op dat het CDA zich niet kan vinden in de eerste zin van uitgangspunt 13. De vraag is of sprake moet zijn van teksten die PS binden. Daartoe is het CDA bereid, mits het concreet is. Indien het teksten moeten zijn die een denktrend meegeven, stelt spreker voor het hierbij te laten en dat iedere fractie vervolgens zijn eigen lijn trekt. Dan hoeft er ook geen statenbesluit te worden genomen, dan wel sprake te zijn van eenduidigheid.

Het verheugt de heer Lokker dat de commissie constateert dat hetgeen in de onderhavige notitie staat een behoorlijke weergave is van datgene dat met elkaar is besproken. Dat is het eerste ijkpunt voor GS. Spreker is het eens met diegenen die pleiten voor de nodige flexibiliteit. Het is echter aan PS te discussiëren over de lengte, de breedte en de diepte van de kaderstelling. Het vorenstaande betekent dat GS concrete suggesties voor eventuele amendementen die zijn voorgesteld met betrekking tot de uitgangspunten 13 en 5 afwachten. Dat lijkt de juiste weg.

Spreker stelt vast dat de commissie het eens is met het feit dat de inhoud leidend is, maar niet uit het oog mag worden verloren dat de structuur op een bepaald moment ook om de hoek komt kijken.

Met betrekking tot de democratische legitimatie is een aantal keren gezegd dat het bij de NV Utrecht en bij de Randstad op dit moment nogal onduidelijk is. De commissie heeft echter ook de routing van de besprekingspunten binnen de NV Utrecht gezien. De provincie wil al in een vroeg stadium toetsen of PS het eens zijn met de uitgangspunten die GS formuleren voor de discussie over bijv. verstedelijking, mobiliteit. Het is juist de bedoeling het eerste democratische lichaam dat hierover een beslissing moet nemen nl. PS maar ook de gemeenteraden daarover een uitspraak te laten doen. Spreker onderschrijft dat dit zeker op het gebied van het Randstadniveau lastig is te herleiden.

Ten aanzien van de positie van het middenbestuur merkt spreker op dat thans vanuit het middenbestuur zelf (via het IPO) een discussie wordt voorbereid, waarbij ook PS tijdig zullen worden betrokken. Prof. Teisman heeft de Randstadsamenwerking geëvalueerd. De uitkomsten van deze evaluatie kunnen PS zeer binnenkort tegemoet zien. Nog voor het einde van het jaar zal hierover een discussie worden gevoerd en zal de democratische legitimatie van de Randstad en het Randstadbestuur aan de orde zijn met daarbij de discussie over de positie van de provincie.

Spreker is het wel eens met de opmerking van de PvdA dat het eerste deel van de onderhavige notitie nog wat mager is. Dat heeft met name te maken met het feit dat het een discussie in ontwikkeling is. Een en ander zal derhalve in de komende tijd nader worden aangescherpt. PS bepalen het speelveld voor de Randstadsamenwerking maar ook voor de samenwerking binnen Europa. Dit heeft gevolgen voor de voorstellen die GS daarover gaan doen.

Het verheugt spreker dat de commissie nogmaals bevestigt dat ten aanzien van de samenwerking met het BRU een constructieve en pragmatische lijn moet worden gekozen. Spreker heeft echter ook goed geluisterd naar de opmerking hoe GS straks om zouden moeten gaan met de vastgestelde wet met name met de ruimte die deze wet biedt richting gemeenten. GS hebben daarover met het BRU overleg gevoerd, hetgeen heeft geresulteerd in een soort procedurevoorstel dat uitvoerig zal worden gecommuniceerd richting gemeenten. Het BRU heeft echter geen behoefte dat in een gezamenlijk traject te doen. GS staat op het standpunt dat het hun eigen verantwoordelijkheid is om de eigen procedure heel helder te communiceren naar gemeenten. Vervolgens is het aan gemeenten zelf te beslissen hoe zij daarin de ruimte willen benutten die de wet hen biedt. Naar verwachting neemt de Eerste Kamer op 15 november a.s. een beslissing. Direct daarna zal dit onderwerp worden geagendeerd voor deze commissie.

Het maatschappelijk draagvlak blijft een discussie. Maar ten aanzien van de kwaliteitsmeting als instrument is met elkaar vastgesteld dat niet van menig behoefte te worden verschild over de inzet van de kwaliteit van het instrument. Over de uitkomsten kan men overigens nog wel een discussie voeren. GS pleiten ervoor dat PS en GS daarin een eigenstandige rol kunnen vervullen. PS toetsen op de kaders die zijn gesteld en GS hebben daarin een eigen rol. PS hebben dat erkend en spreker is van mening dat dat ook de ruimte is die aan elkaar moet worden gegeven.

De commissie staat op het standpunt dat de rol van PS en GS helder moet worden gedefinieerd. De rol van PS is altijd sturen aan de voorkant en controleren aan de achterkant. GS hebben de ruimte binnen dat speelveld een eigen rol te spelen. Hoe dat precies in kaderstelling moet worden gedefinieerd vindt spreker lastig. Wellicht moet dat aan de hand van de praktijk nader worden toegespitst.

De voorzitter merkt op dat het finale debat over dit onderwerp in PS wordt gevoerd. In eerste termijn zijn diverse zaken naar voren gebracht; de gedeputeerde heeft geluisterd en kan eventueel met een aangepast stuk komen ten behoeve van de bespreking in PS. Op grond van het vorenstaande is de vraag of een tweede termijn thans gewenst is.

De heer Van Leeuwen stelt voor de discussie over dit onderwerp aan de hand van een eventuele bijgestelde notitie te combineren met de discussie in deze commissie over de notitie 'Kansen op weg naar 2030' en dat vervolgens ook gecombineerd aan de orde te stellen in PS. Daarmee komen beleid en structuur bij elkaar. Indien dit voorstel wordt overgenomen, heeft spreker geen behoefte aan een 2^e termijn.

De heer Bijkerk heeft geen behoefte aan een 2^e termijn. De meningen zijn gewisseld. Hij kan zich vinden in de suggestie van de SGP dit onderwerp tegelijkertijd met de notitie 'Kansen op weg naar 2030' in de Staten aan de orde te stellen, mits de behandeling op korte termijn kan plaatsvinden.

De heer Van de Groep vraagt in aansluiting hierop of de nota 'Kansen op weg naar 2030' evenals het onderhavige stuk op 7 november a.s. worden geagendeerd voor PS en derhalve voor de volgende vergadering van de commissie BEM. Spreker steunt het voorstel van de SGP, mits de gedeputeerde de commissie laat weten of hij naar aanleiding van de discussie van vandaag vanuit GS wijzigingen in het onderhavige stuk zou willen aanbrengen.

De voorzitter deelt mede dat de behandeling van de notitie 'Kansen op weg naar 2030' in deze commissie nog niet is gepland.

De heer Ruijs heeft begrepen dat de gedeputeerde zal bekijken wat van hetgeen heden naar voren is gebracht zal worden verwerkt in het onderhavige stuk. Indien dat het geval is, ziet spreker af van een tweede termijn.

De heer Lokker zet uiteen dat het doel van deze discussie is dat GS goed luisteren en zullen trachten de opmerkingen in de grootste gemene deler gehoord hebbende te verwerken. Niet elk detail zal echter kunnen worden verwerkt om de nodige flexibiliteit te behouden. GS gaan thans niet eigenstandig ook nog een opvatting geven. PS is in deze kaderstellend; GS willen proberen dit stuk het speelveld te laten zijn voor GS. Spreker kan zich voorstellen dat over dit onderwerp een politiek debat wordt gevoerd in PS.

Wat betreft de notitie 'Kansen op weg naar 2030' licht spreker toe dat GS de inhoud weliswaar goed vonden als achtergrondinformatie voor een strategische notitie maar nog niet scherp genoeg voor discussie in deze commissie. Aan de aanscherping wordt inmiddels gewerkt. GS streven er wel naar de notitie te behandelen in de PS-vergadering in november.

De heer Swane merkt op dat half december in het IPO een discussie plaatsvindt over de taken en de rollen van de provincie. Als GS de notitie 'Kansen op weg naar 2030' als aanzet voor de voornoemde discussie wil hanteren, zal PS binnen twee weken over de aangescherpte notitie moeten beschikken en anders de discussie zelf moeten voeren. Overigens steunt de VVD het voorstel van de SGP.

Desgevraagd door mevrouw Van Keulen licht spreker toe dat de Minister van BiZa in een overleg met het IPO te kennen heeft gegeven dat hij zich aan het oriënteren is op de rol van de provincies. Het IPO heeft daar weten af te dwingen dat de provincies eerst intern discussiëren over hun positie. Het is echter de bedoeling de plenaire discussie daarover al in december in het IPO te voeren.

De heer Lokker bevestigt dat de discussie in het IPO inderdaad over de positie van het middenbestuur gaat. De notitie 'Kansen op weg naar 2030' is meer geënt op de Utrechtse situatie met name de inhoudelijke opgave voor de provincie. Daar bieden de 13 uitgangspunten ook een kader voor, maar niet uitsluitend. Het vorenstaande is wat beperkter dan de strategische discussie over de positie van het middenbestuur.

De voorzitter resumeert dat thans wordt afgezien van een tweede termijn. Indien GS een en ander willen agenderen voor de PS-vergadering in november zal het aangescherpte stuk op 11 oktober a.s. moeten worden verstuurd om op 24 oktober te kunnen worden behandeld in de vergadering van deze commissie. De heer Lokker zegt dit toe.

Portefeuille mr. J.H. Ekkers

6. Bestedingsvoorstel dienstreserve PSD

De heer Streefland deelt mede dat de CU in principe positief staat tegenover de uitgangspunten die ten grondslag liggen aan het voorstel de doelmatigheid en de effectiviteit van de dienst te vergroten.

Punt 4, de verbetering telefonische bereikbaarheid, is een onderwerp dat regelmatig naar voren komt. Nu wordt weer een en ander aan techniek verbeterd. De CU vraagt zich af in hoeverre hiermee ook de cultuur verandert binnen de diensten.

De heer Gaaikema deelt mede dat D66 de genoemde uitgangspunten steunt ter verdere verbetering van de processen en dienstverlening van de PSD. Op drie punten heeft D66 moeite met het onderhavige stuk. In de eerste plaats de structuur. Op blz. 1 worden 6 punten genoemd, die in het vervolg van het stuk niet terugkomen. Dat maakt een en ander lastig leesbaar.

Punt 2, kwaliteitsverbetering Financiële administratie ad € 335.000,--. Op blz. 5 van de toelichting staat dat € 200.000,-- nodig is. Dit bedrag wordt gekenmerkt als incidenteel maar lijkt een structureel karakter te hebben. Daarmee lijkt het alsof een voorschot wordt genomen op de begroting. Tegelijkertijd wordt € 135.000,-- voor projecten gevraagd. Het is D66 niet duidelijk of dit bedrag geheel in 2005 wordt uitgegeven of dat ook een deel voor 2006 is bedoeld. Als het laatste het geval is, staat D66 op het standpunt dat dit in de begroting moet terugkomen. Indien dit bedrag wel alleen voor 2005 is, informeert D66 hoeveel geld voor de projecten nodig is in 2006 zodat het totaal plaatje duidelijk wordt.

Punt 5, haalbaarheidsonderzoek invoering HRM systeem. In de toelichting gaat het om aanpassingen aan de software. D66 vraagt zich af wat nu de bedoeling is: een onderzoek naar een nieuw systeem of aanpassing van het huidige systeem.

Met de overige punten kan D66 instemmen.

De heer Nugteren deelt mede dat GL zich kan vinden in de genoemde uitgangspunten om de processen en dienstverlening van de PSD verder te verbeteren. Spreker memoreert echter dat hierover al eens eerder is gediscussieerd en geconcludeerd en dat het zou moeten behoren tot de standaardactiviteiten van welk onderdeel dan ook. Wat GL betreft zou de financiering daarvan, tenzij er bijzondere redenen zijn, dan ook uit het lopende budget moeten kunnen plaatsvinden. GL zal zich niet tegen het onderhavige voorstel verzetten maar is van mening dat veel duidelijker had moeten worden aangegeven waarom een en ander in dit geval niet uit het lopende budget kan worden gefinancierd. Voor het overige sluit GL zich aan bij de vragen van D66.

Mevrouw Jonkers deelt mede dat de SP zich aansluit bij de opmerking van D66 ten aanzien van de indeling.

Wat betreft de inhoud leest de SP dat € 290.000,-- wordt uitgetrokken voor inhuur van externen. Bij ziekte en wanneer er sprake is van kortdurende eenmalige activiteiten die specifieke kennis vereisen die in de organisatie niet in huis is, kan de SP zich daarin vinden. Echter, wanneer de specifieke kennis wordt ingehuurd voor blijvende activiteiten vindt de SP dit alleen acceptabel wanneer er tegelijkertijd aan wordt gewerkt die kennis wel in huis te

halen. De SP informeert of hier sprake is van kortdurende eenmalige activiteiten die specifieke kennis vereisen en zo niet, hoe eraan wordt gewerkt die kennis wel in huis te halen. Het betreft allerlei technische zaken waar elke provincie mee te maken krijgt. De SP informeert in hoeverre dit in IPO-verband gezamenlijk wordt opgepakt. € 50.000 voor het voicemailstelsel lijkt de SP erg duur. Verzocht wordt om een nadere toelichting. Overigens gaat het bij de beantwoording van de telefoon volgens de SP om veel meer dan de technische kant; het gaat ook om de wil en de intentie.

De heer Van Leeuwen deelt mede dat de SGP zich in principe kan vinden in het voorstel maar vooralsnog de beantwoording op de vragen van met name D66 afwacht. De SGP sluit zich overigens aan bij de opmerking van de CU over punt 4.

De heer Van Bokkem deelt mede dat de PvdA zich kan vinden in het voorstel.

De heer Putters deelt mede dat de VVD instemt met het voorstel.

De heer Ekkers zet uiteen dat uitgangspunt is dat de provincie een zakelijke organisatie is. Een organisatie die o.a. doelmatig, effectief en dienstverlenend is. Daarvoor zijn verschillende zaken nodig o.a. de telefonische bereikbaarheid is een punt van zorg. Thans worden technische aanpassingen aangebracht. Daarnaast vinden ook onderzoeken plaats door een extern bureau hoe snel de telefoon wordt opgenomen, e.d. Op deze wijze kan worden getest in hoeverre aan de gestelde eisen wordt voldaan. Als dat niet zo is, dienen daarvoor maatregelen te worden getroffen. Het gaat derhalve natuurlijk ook om de cultuur. Men moet dienstverlening willen geven en zakelijk willen zijn. Naast de zaken die hier worden voorgesteld, is dat voortdurend een punt van aandacht.

De heer Poorthuis merkt in algemene zin op dat de PSD in de afgelopen 3 jaar is geconfronteerd met een tweetal bezuinigingsoperaties (begrotingstekort en Kwatta). Als gevolg daarvan moest de PSD ruim 35 formatieplaatsen inkrimpen ten opzichte van de startformatie. Door deze operaties is de afgelopen tijd wat achterstallig onderhoud ontstaan mede doordat veel tijd ging zitten in het realiseren van die bezuinigingen. De PSD is thans bezig weer orde op zaken te stellen en in afgeslankte vorm het kwaliteitsniveau te borgen. Met de introductie van voicemail wordt de cultuur niet veranderd. Uit de kwaliteitsmetingen voor de telefonische bereikbaarheid is gebleken, dat het vooral te maken heeft met een cultuur- en een technische vraagstuk. Door een gecombineerde aanpak van het aanpassen van de techniek en anderzijds het geven van management aandacht aan de telefonische bereikbaarheid wordt verwacht de telefonische bereikbaarheid op een hoger plan te brengen. Spreker onderschrijft de opmerking dat het stuk tweeledig is opgesteld, waarvoor hij zijn verontschuldiging aanbiedt. Hieraan zal in toekomstige gevallen aandacht worden besteed. Spreker bevestigt de constatering van D66 ten aanzien van de kwaliteitsverbetering van de financiële administratie. Met de incidentele inzet van adviseurs wordt beoogd de kwaliteit m.n. de kennis en deskundigheid maar ook de ondersteunende systemen structureel te verbeteren. Daarmee wordt de basis gelegd. Daarnaast speelt een discussie over een organisatietransformatie dat tot gevolg heeft dat wellicht een aantal activiteiten van de uitvoerende diensten en concernstaf naar de PSD komen. Daarmee denkt de PSD de structurele verbetering van activiteiten te kunnen borgen. Met betrekking tot de overloop van de activiteiten van 2005 naar 2006 meldt spreker dat de PSD, indien de commissie met dit voorstel instemt, met gezwinde spoed zal starten met de implementatie van deze maatregelen. Een aantal projecten zal doorlopen naar 2006. Dat zal duidelijk worden gemaakt bij het afrekenvoorstel van de bestuursrapportage.

Of het om een nieuw HRM systeem gaat of aanpassing van het systeem is de vraag die het onderzoek moet beantwoorden. De PSD wordt geconfronteerd met veel vraagstukken op het gebied van nieuwe wet- en regelgeving. Onderzocht moet worden of het huidige systeem voldoende is toegerust om nieuwe wet- en regelgeving uit te voeren.

Spreker onderschrijft dat de verbeteringen in principe uit het lopend budget bekostigd hadden moeten worden. Door de bezuinigingsoperaties van de afgelopen jaren heeft de PSD onvoldoende ruimte in de lopende begroting om structurele kwaliteitsverbeteringen te bekostigen. Op grond van het vorenstaande wordt een bestedingsvoorstel ten laste van de eigen dienstreserve gedaan.

Er wordt gewerkt aan interprovinciale samenwerking. In P4-verband wordt thans actief gewerkt aan het formuleren van een gezamenlijk inkoopbeleid.

Het antwoord op de vraag of het voicemailstelsel niet erg duur is moet spreker schuldig blijven. Wel zij opgemerkt dat de PSD behalve met de kosten voor aanschaf van hardware ook wordt geconfronteerd met de kosten voor softwarelicenties en de implementatie daarvan.

De heer Gaaikema deelt mede dat D66 zich kan vinden in punt 5. Tegen punt 2, kwaliteitsverbetering financiële administratie, heeft D66 wel bezwaar. D66 staat op het standpunt dat eerst duidelijk moet zijn welke kosten een structureel karakter hebben voordat daarover een afgewogen standpunt kan worden ingenomen. Ten aanzien van de overloop van een deel van het projectbudget naar 2006 memoreert spreker dat juist met elkaar is afgesproken dat zoveel mogelijk te voorkomen. Op grond van het vorenstaande kan D66 zich vinden in het projectbudget dat in 2005 nodig is; het bedrag dat in 2006 nodig is, dient te worden opgenomen in de begroting. .

Mevrouw Jonkers deelt mede dat de SP vooralsnog niet akkoord gaat met het onderhavige voorstel in afwachting van het toegezegde antwoord.

De voorzitter concludeert dat de commissie, met in achtneming van het besprokene, ermee instemt dat het stuk naar PS gaat.

7. Keuze accountant voor de controle van de jaarrekeningen

Mevrouw Swets licht de tot standkoming van het onderhavige voorstel van de subcommissie voor de jaarrekening met betrekking tot de keuze accountant voor de controle van de jaarrekeningen toe. Korthedshalve zij verwezen naar de inhoud van het bij de agenda gevoegde voorstel ter zake. De subcommissie hoopt dat de commissie de keuze steunt, zodat na vaststelling in PS van 10 oktober a.s. het contract met Deloitte kan worden getekend. In het BEM-stuk wordt gesproken over € 38.650,--, hetgeen de vaste prijs betreft die Deloitte heeft gegeven voor de controle van de jaarrekening. Uit de praktijk van de afgelopen jaren is echter gebleken dat er altijd sprake is van meerwerk. Alle accountants geven daarom een maximum prijs af die hoger ligt. Het maximum tarief dat Deloitte heeft afgegeven is € 55.000,=. De subcommissie stelt voor in de begroting rekening te houden met een budget van € 55.000,= en verzoekt de subcommissie te mandateren voor het eventuele meerwerk.

Mevrouw Jonkers deelt mede dat zowel het onderhavige stuk als de toelichting van mevrouw Swets helder zijn. Zij kan zich vinden in het onderhavige voorstel, maar moet echter een voorbehoud maken voor het fractieoverleg.

De heer Van de Groep informeert of nadere besluitvorming nodig is om het door de subcommissie gevraagde mandaat te verlenen.

De voorzitter antwoordt dat het mandaat impliciet is. Het voorstel laat daar geen onduidelijkheid over bestaan.

Spreker concludeert dat de commissie besluit conform het onderhavige voorstel en er, met in achtneming van het voorbehoud van de SP, mee instemt dat het als sterstuk naar PS gaat.

Portefeuille mr. B. Staal

9. Presentatie door de heer C.J. Heijnsman, korpschef politie regio Utrecht

De heer Heijnsman licht aan de hand van een presentatie het onderwerp sociale veiligheid in de provincie Utrecht toe.

De heer Swane vestigt de aandacht op de noodhulp. Hij informeert of de provincie daarin eventueel een rol zou kunnen vervullen gelet op haar aandachtsvelden en contacten met de desbetreffende instellingen. Voorts informeert spreker hoe aangekeken wordt tegen het uitbesteden van zaken die de politie niet specifiek behoeft te doen (bijv. snelheidscontroles). De heer Heijnsman antwoordt dat een voorbeeld van een niet-kerntaak o.a. is de opvang van psychiatrische patiënten. In zijn visie moet daar vanuit de geestelijke gezondheidszorg veel alerter en adequater op worden gereageerd. Die discussie is de politie ook aangegaan met de geestelijke gezondheidszorg o.a. Altrecht. De afspraak in de stad Utrecht en de directe omgeving is nu dat Altrecht garandeert dat binnen 2 uur psychiatrische hulpverlening beschikbaar is en de zorg voor die patiënt wordt overgenomen. Dit geldt nog niet voor alle terreinen w.o. de jeugdhulpverlening. Op het terrein van de jeugdhulpverlening zijn altijd veel spelers in het veld. De coördinatie laat te wensen over. Als de provincie daarin een stimulerende of ordescheppende rol kan vervullen, zou dat spreker zeer welkom zijn. Het optreden tegen snelheidsovertredingen is nog steeds een politietak ingevolge de Wegenverkeerswet. De politie wordt ook rechtstreeks door het Openbaar Ministerie aangesproken als het gaat over het leveren van de bijdrage in dat verband. Wel is in het kader van de landelijke doelstellingen ingebracht dat de politie op het standpunt staat dat handhaven van snelheid of rood licht in principe alleen zou moeten gebeuren op plaatsen waar sprake is van onveiligheid. Dat laat uiteraard onverlet dat in algemene zin altijd moet worden opgetreden tegen burgers die zich niets aantrekken van verkeersregels.

Desgevraagd door de heer Van de Groep antwoordt spreker dat een discussie wordt gevoerd over de invoering van de bestuurlijke boete. Dat zou zeker voor de politie een stuk verlichting betekenen.

De heer Van de Groep merkt op dat het beeld van de bevolking over de politie vaak negatief is vanwege de taken, die de politie rechtmatig doet maar veelal als verkeerde prioriteit worden gezien.

De heer Heijnsman bevestigt dat een aantal van die controles schadelijk is voor het imago.

Desgevraagd door de heer Klein Kranenburg licht spreker toe dat uitgangspunt is, dat diegene die een evenement organiseert zelf verantwoordelijk is voor de regulering en de ordehandhaving voorzover dat in redelijkheid voorzienbaar is. Als het gaat om een voetbalwedstrijd wordt de kaartjescontrole, de orde in het stadion maar ook de verkeersregulering en de orde buiten het stadion voorzover op een normale manier te voorzien door de organisatie worden gedaan. Pas als de openbare orde handhaving in het geding is of het risico daarop ontstaat is het een specifieke verantwoordelijkheid van de politie. Deze lijn is enkele jaren geleden ingezet voor de stad Utrecht. Inmiddels is het zo dat er eigenlijk nagenoeg geen politie meer in het stadion aanwezig is. De politie is echter wel in de buurt.

De heer Klein Kranenburg informeert of de provincie Utrecht voldoende agenten heeft.

De heer Heijnsman antwoordt dat dit niet het geval is. Twee jaar geleden is daar ook aandacht voor gevraagd bij het Ministerie van BiZa. Inmiddels heeft dat er mede toe geleid dat het sterkte verdeelsysteem opnieuw wordt bekeken.

De voorzitter bedankt de heer Heijnsman tot slot voor zijn komst en inbreng.

8. Rapportage veiligheid

De heer Swane deelt mede dat de VVD de rapportage met belangstelling heeft gelezen en de inhoud voor kennisgeving heeft aangenomen omdat het specifiek gaat over de rol die de provincie wettelijk heeft in de veiligheidsketen. De VVD zou het meer willen hebben over de regionale rol en daar waar de provincie die opeist. De VVD staat op het standpunt dat het veiligheidsbeleid een lokale zaak is, hetgeen zo moet blijven. Het is echter zo dat het niet specifiek tot de taaktoedeling van de provincie behoort te behoren om zich de verantwoordelijkheid aan te trekken voor zaken die de inwoners van de regio aangaan. De thans opgezette veiligheidsketen heeft nauwelijks een democratische legitimatie. Vanuit die invalshoek zou de provincie een en ander kunnen benaderen. De VVD kan zich niet voorstellen dat in eerdergenoemde veiligheidsketen geen lacunes zouden zitten. Ter illustratie wijst hij op de Jeugdhulpverlening waar de politie rechtstreeks tegenaan loopt. De provincie is verantwoordelijke voor de jeugdhulpverlening en zou o.a. kunnen worden zorgen voor een 24-uurs bereikbaarheid. De provincie zou ook een stimulerende, coördinerende, signalerende of trekkersrol kunnen vervullen als het gaat om lacunes in de veiligheidsketen. De VVD zou deze discussie willen voeren in het kader van de notities 'Kansen op weg naar 2030' en 'de positionering van de provincie Utrecht in het bestuurlijke veld'

De heer Van Bokkem sluit zich aan bij de opmerking van de VVD over de onderhavige rapportage. In de oplegger wordt iets gezegd over de veranderende samenleving. In die discussie en bij dat beeld van de provincie gaat het niet over die soorten van veiligheid. Volgens de PvdA zit een mogelijke rol van de provincie op het terrein van veiligheid meer in zaken van de regie rondom jeugdzorg, de planning in het kader van de RO. Wellicht is het zinvol in een volgende rapportage de veiligheid meer te koppelen aan provinciaal beleid. Daar ligt een rol voor de provincie zij het in een zeer preventief kader. De PvdA is wel van mening dat de provincie een rol zou kunnen vervullen als het gaat om de jeugdzorg. Er wordt ook voor gepleit die rol op te pakken.

In het kader van de onderhavige notitie is de PvdA van mening dat de provincie zich met name zou moeten richten op de op de blz. 29/30 genoemde toekomstige activiteiten. Daar kan de provincie een toegevoegde waarde hebben.

Tot slot hecht de PvdA eraan dat gehoor wordt gegeven aan de oproep van de korpschef vanuit de provincie deel te nemen aan de Commissie Criminaliteitsbestrijding.

De heer Van Leeuwen spreekt zijn waardering uit voor de onderhavige rapportage. De SGP pleit voor een integrale veiligheidsnotitie, waarin zowel de fysieke als de sociale veiligheid een plek krijgt. Het IPO heeft naar aanleiding van de nota van het Rijk 'Naar een veilige samenleving' ambities gepresenteerd, die met name liggen op het gebied van de integrale benadering zowel in de keten als in de beleidsterreinen fysieke en sociale veiligheid. Duidelijk moge zijn dat de provincie moet staan voor haar wettelijke taken. Dat zal ook scherp gedefinieerd moeten worden. Vervolgens heeft de provincie op dat terrein een initiërende, stimulerende en coördinerende rol. Het zou heel goed zijn het gezicht van de provincie op dat terrein wat helderder te maken. Het zal sterk bijdragen aan het beleven van de burger of van maatschappelijke organisaties dat de provincie er niet alleen is op het wettelijke terrein maar ook op het aanpalende terrein. De SGP spreekt de hoop uit, dat deze rapportage een opstap is naar de behandeling van een integraal veiligheidsbeleid voor de provincie Utrecht.

De heer Nugteren spreekt zijn waardering uit voor de onderhavige rapportage. GL sluit zich aan bij een aantal opmerkingen dat is gemaakt over de rol van de provincie. Het is goed daarover verder te spreken en vooral te kijken hoe dat gekoppeld kan worden met andere beleidsterreinen, waar de kracht van de provincie ligt (bijv. Jeugdhulpverlening).

GL is geen voorstander van een integraal provinciaal veiligheidsbeleid. De provincie moet laten zien dat het een zaak is waar zij alle zorg voor heeft maar juist in relatie tot andere beleidsterreinen wil presenteren.

Het verheugt GL dat in de notitie de nadruk wordt gelegd op het feit dat de mensen en de organisaties op orde moeten zijn. Daar ligt zeker een toezichtrol voor de cvdK.

Voor het overige kan GL zich in grote lijnen vinden in de opmerkingen van de VVD. GL stelt voor dit concreet aan te pakken en vooral aan de hand van datgene dat aan toekomstige activiteiten gemeld is omdat dat goede aanknopingspunten zijn om mee naar de burgers te gaan.

Mevrouw Van Keulen deelt mede dat D66 onder de indruk is van de onderhavige rapportage. D66 vraagt aandacht voor de ontwikkeling van veiligheidsregio. Wellicht moet nog duidelijker aan de diverse gemeenteraden worden gemaakt waarvoor het dient.

D66 heeft voorts vanuit de regio vernomen dat het systeem multiteam niet goed functioneert. Geïnformeerd wordt hoe dat kan worden verbeterd.

Overigens sluit D66 zich aan bij voorgaande sprekers.

De heer Streefland spreekt zijn waardering uit voor de heldere notitie. Als er een rol voor de provincie op specifieke beleidsterreinen is bijv. de jeugdzorg staat de CU op het standpunt dat het de aandacht van de provincie verdient.

De heer Klein Kranenburg merkt op dat de notitie een goed inzicht biedt in de situatie waarin de provincie organisatorisch met betrekking tot de veiligheid verkeert. Het is nuttig heel concreet een paar opmerkingen te maken, omdat de tekst daartoe aanleiding geeft.

Geïnformeerd wordt of de gemeenten op het gebied van rampenbestrijding per 1 juli 2005 voldoen aan de nieuwe wettelijke eisen. Voorts informeert het CDA hoe de actualisatie van crisisbeheersplannen en rampenbestrijdingsplannen wordt gevolgd.

Een belangrijk punt is dat op gemeentelijk niveau gemeentelijke middelen vrijgemaakt worden. Het CDA informeert of het mogelijk is een aantal kengetallen rondom dergelijke activiteiten te ontwikkelen en bijv. bij de controle van de begrotingen vast te stellen of daaraan wordt voldaan.

De heer Swane merkt op dat de gemeenten geen geld behoeven vrij te maken. Het moet uit Rijksgelden komen.

De heer Klein Kranenburg zet uiteen dat het juist op gemeentelijk niveau van belang is dat de veiligheid middels veiligheidsplannen, rampenbestrijdingsplannen op een goede manier is geregeld. Spreker kan zich voorstellen dat de rol van de provincie zou kunnen zijn om dat te controleren.

Wat de provincie in samenwerking met gemeenten kan doen om de veiligheid te bevorderen en op een goede manier aan te pakken moet ook worden gedaan. Zeker als het gaat om rampen en rampenbestrijding.

De heer Staal zet uiteen dat op het gebied van veiligheid veel gaande is en nog veel gebeuren zal. In Den Haag is men ervan doordrongen dat op het terrein van veiligheid zal moeten worden gezocht naar bundeling en schaalvergroting. Eén dezer dagen zal het Kabinet besluiten of er al dan niet één Ministerie van Veiligheid komt. Daar hangt veel vanaf. Datzelfde geldt ook voor de plannen die het Kabinet heeft voor de organisatie van de politie. Een opschaling naar nationaal niveau is onontkoombaar. Overigens zal daarbij de lokale

inbedding ook een onomstreden punt zijn. Er zal een voorziening zijn waar het lokaal niveau blijft gaan over veiligheidsplannen en dus ook over de integraliteit van veiligheidsplannen. Een integraal veiligheidsbeleid voor de provincie kan niet anders zijn dan een optelsom van de integrale veiligheidsplannen van de gemeenten. Veiligheid is en blijft een lokale aangelegenheid en is ook in de visie van spreker voor de provincie alleen een werkterrein als het gaat om de relatie met de authentieke taken van de provincie. RO en Jeugdhulpverlening zouden daar naartoe kunnen worden geredeneerd. Het antwoord op de vraag wat de rol van de provincie daarin is staat duidelijk in de notitie. Ook als het gaat om de plannen. De verplichting van de plannen van gemeenten, maar ook de plichten van de provincie als het gaat om het toetsen. Financiering van de kant van gemeenten is een zaak van de gemeenten. Wat spreker wel doet vanuit zijn toezichthoudende rol is zich bemoeien met het ontwikkelen van de veiligheidsregio. Destijds is dat ook gebeurd met de ontwikkeling van een masterplan voor rampenbestrijding, crisisorganisatie. De veiligheidsregio is uiteindelijk een gemeenschappelijke regeling tussen gemeenten. Spreker verwacht dat de veiligheidsregio in de provincie Utrecht er aan het eind van dit jaar zal zijn. Zoals gezegd hangt veel af van de vraag of de opschaling en de bundeling inclusief het wel of niet krijgen van één Ministerie van Veiligheid zijn beslag krijgt of niet. Helder is dat het Kabinet aangeeft dat de politie een centraal aangestuurde organisatie zal zijn als het gaat om het beheer. Op de vraag wat de politie wel of niet doet blijven de lokale bestuurders invloed houden; ook zal een korpschef regio Utrecht gehandhaafd blijven.

Voor wat betreft de mogelijke rol van de provincie verwijst spreker naar blz. 29 en 30 van de onderhavige notitie. De vraag wat de provincie meer zou willen is primair een debat van PS. Spreker heeft aarzeling bij de vraag of de provincie nu de aangewezen overheidslaag is in de primaire veiligheidsverantwoordelijkheid te treden. Dat neemt niet weg dat er wel langs de authentieke taken van de provincie RO en Jeugdhulpverlening iets zou kunnen worden gedaan.

De provincie is tot op heden agenda-lid van het regionaal platform criminaliteitsbestrijding. Op initiatief van de provincie is deelname door de provincie aan dit platform aan de orde gesteld. Spreker verwacht dat hiertoe binnenkort wel een verzoek zal binnenkomen. Het multiteam heeft inderdaad een tijdje stilgelegen. Het systeem wordt inmiddels gevuld. Aangenomen mag worden dat dit zijn operationele status wel zal krijgen. Overigens is dat ook één van die voorbeelden waarover eenduidigheid moet komen.

Samenvattend schat spreker in dat er een versnelling komt in de behoefte aan standaardisering en bundeling en dus schaalvergroting. De vraag welke rol de provincie in dat geheel zou moeten vervullen moet primair het debat van PS zijn. Het is echter niet primair de verantwoordelijkheid van de provincie. Het wordt gezien als een primaire lokale en nationale verantwoordelijkheid. Als rijksorgaan heeft spreker daar wel zicht op, hij heeft ook een toezichts- en stimulerende taak en in het verlengde van taken die de provincie heeft kan zij veel doen.

De heer Klein Kranenburg vestigt aandacht op de controle door de cvdK op de rapportage van de regionale brandweer. In de provincie Utrecht doet zich het probleem voor dat alleen de twee grote steden beroepsbrandweer hebben en alle kleinere gemeenten afhankelijk zijn van vrijwilligers. Terecht worden de eisen aan die mensen hoger omdat de problemen ingewikkelder worden, maar de bereidheid c.q. mogelijkheid om het werk te doen wordt daardoor minder. Spreker informeert naar de mening van de cvdK daarover.

De heer Staal antwoordt dat hij voor de brandweer een zo snel mogelijke ontwikkeling ziet naar een regionaal korps. Spreker verwacht dat de brandweer duurder zal worden, omdat er meer beroeps nodig zullen zijn omdat het aantal vrijwilligers zal afnemen.

De heer Swane merkt op dat de cvdK terecht opmerkt dat de vraag wat de rol zou kunnen zijn van de provincie een primair debat is van PS. De VVD zullen initiatieven nemen. Zij hecht er wel aan die tevoren tegen een deskundig licht te houden. Het laatste dat de provincie zou moeten doen is op de stoel van gemeenten gaan zitten.

De heer Staal merkt op bereid te zijn daarin mee te denken.

De voorzitter sluit hiermee de discussie af.

TER KENNISNEMING

10. Deregulering

De heer Swane deelt mede dat de VVD vragen zal indienen ten aanzien van dit onderwerp en op basis van de beantwoording zal aangeven of zij behoefte heeft aan agendering van dit onderwerp.

Mevrouw Jonkers merkt op dat de bijlagen bij agendapunt 10 ontbreken. Wellicht dat deze in de volgende ronde alsnog kunnen worden meegestuurd, hetgeen door de voorzitter wordt toegezegd.

11. Stand van zaken provincie Utrecht op Andere Overheid

De heer Swane deelt mede dat de VVD vragen zal indienen ten aanzien van dit onderwerp en op basis van de beantwoording zal aangeven of zij behoefte heeft aan agendering van dit onderwerp.

De heer Gaaikema deelt mede dat D66 zal bekijken of tot een gezamenlijke annotatie kan worden gekomen met de VVD.

12. Huisvesting provinciale organisatie

13. Sluiting

Niets meer aan de orde zijnde sluit de voorzitter de vergadering onder dankzegging voor ieders komst en inbreng.